

enskomsten i Fare. Jeg beder dem spørge sig selv, hvad der vilde være sket, hvis jeg havde nægtet at fremsætte et Valglovsforslag som det, der foreligger paa Tingets Bord her, hvis jeg havde nægtet at lade Grundlovsoverenskomsten følge af en dertil svarende Valglovsoverenskomst. Det vilde da have været mig, som havde brudt Overenskomsten og derved i Sandhed bragt Enigheden om Grundloven i Fare. Det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager), der er saa overordentlig forsigtig, at han, som han siger, end ikke vil paadrage sig blot Skinnet af at gaa fra Overenskomsten, har ud fra dette overmaade hensynfulde Standpunkt stillet sine Ændringsforslag. Han sluttede sin Tale med at sige, at han haabede, at jeg ikke vilde have Mod til at fastholde denne Valgordning. Han vil ikke paadrage sig blot Skin af at gaa fra Overenskomsten, men han haaber, at jeg ikke vil have Mod til at fastholde den. Der er en ypperlig Konsekvens i det ærede Medlems Udtalelse!

Jeg har nu gjort Rede for Overenskomstens Tilblivelse, og jeg takker det ærede Medlem fra Skelskør (R. Andersen), fordi han baade ved Lovforslagets Fremsettelse, bortset fra sin Kritik af det Resultat, hvortil Overenskomsten var naaet, anerkendte, at Valglovsforslaget var et Udtryk for denne, og fordi han ogsaa i Dag efter sine tre Meningsfællers Angreb paa denne Overenskomst med saa stærke Ord har indskærpet Nødvendigheden for et Parti af at staa ved sine Løfter.

Efter at jeg saaledes har skildret Sagens Gang, maa jeg vende mig til de fremsatte kritiske Bemærkninger, og jeg vil her straks forudskikke den Bemærkning, at med Hensyn til dette Lovforslag — og jeg ved, at mine Kolleger i Regeringen heri er enig med mig — skal ingen som helst Forfatterstolthed eller Iver for at staa paa sit eget være en Hindring under dette Lovforslags videre Vej gennem Tingene. Vi er af den Opfattelse, at vi har faaet den Opgave at tilvejebringe en Grundlov, og da det er givet, at man i Landstinget kræver Valgloven afgjort forinden eller samtidig med, at man giver sin Tilslutning til Grundlovsforslaget, saa ogsaa Valgloven. Men indenfor den Overenskomst, hvorefter de tre Partier er blevet enige, vil der ikke være nogen Enkelthed, om hvilken jeg ikke vil være villig til en saglig Diskussion, ligesom jeg har været det ved første Behandling og mellem første og anden Behandling i Udvalget.

De tre ærede Forslagsstillere, der har

stillet Ændringsforslag, har fordelt Rollerne mellem sig saaledes, at enhver af dem havde sit særlige at beskæftige sig med, og de to af dem havde yderligere ordnet det saaledes, at de sufflerede hinanden derved, at naar den ene sagde noget, raabte den anden nede fra (Salen: Hør! og Ja! til det. Men jeg vil, inden jeg gaar over til denne Kritik og disse Angreb og disse Tilslutningsraab, som de ærede Medlemmer udvekslede, sige, at intet af disse Angreb rammer mig, men ethvert af dem rammer deres eget Parti, som ud fra fri Beslutning er kommet til det Resultat, at de tjente Grundlovssagen bedst ved at gennemføre denne Ordning i Grundloven og Valgloven.

Det ærede Medlem fra Hjørring (J. Sørensen) brugte om et af de socialdemokratiske Medlemmer det Udtryk, at han var temmelig fornuftig af en Socialdemokrat at være; jeg maa have Lov til at sige til det ærede Medlem, at han af en Modstander af Overenskomsten at være optraadte forholdsvis manerligt, han var rolig og velvillig i sin Tone, og det virkede for saa vidt behageligt paa mig ovenpaa det tidligere. Han havde for sin Del taget det store Mandatantal, som han angreb blandt andet med den Udtalelse, at det vilde medføre større Bredde i Forhandlingerne, hvis man fik flere Folketingsmænd, og han har i Udvalget udtalt, at det vilde give mindre Friskhed i Forhandlingerne. Hertil vil jeg sige følgende: Ser man hen til Forsamlinger, der er noget større eller mindre end vore, i Nabolandene, tror jeg, man vil komme til det Resultat, at Spørgsmaalet om Mandatantallet ingen som helst Indflydelse har paa Forhandlingernes Gang. Det er ganske andre Forhold: Sædvane, Landsskik o. s. v., som har Indflydelse i saa Henseende. Den svenske Rigsdag, som baade i første og andet Kammer har langt flere Medlemmer end vor, kan tilendebringe sine Forhandlinger paa meget kortere Tid end vi. Der over altsaa det store Mandatantal ingen sikkende Indflydelse paa Forhandlingen; det hænger vel sammen med den Forhandlingsform, man nu en Gang har valgt. I Modsætning dertil har det norske Storting, som har et færre Antal Medlemmer end den danske Rigsdag, vanskeligt ved at komme ud af det med den Tid, vi kan klare os med. Med Hensyn til Spørgsmaalet om det store Mandatantal skal jeg i øvrigt henvise til, hvad jeg sagde ved første Behandling, og til de tidligere Udtalelser af Folketingsmænd om dette For-